

Postadres
Postbus 601
7400 AP Deventer

Telefoon
0570 - 625603

Website
www.definancielehulpverlener.nl

Datum:
12 juli 2018

Onderwerp:
Input internetconsultatie wet adviesrecht beschermingsbewind gemeenten

Inlichtingen bij:
Rien Prinsen

Telefoonnummer:
0570 - 625603

E-mailadres:
info@definancielehulpverlener.nl

Geachte heer/ mevrouw,

Met deze brief wil ik, als bewindvoerder bij en eigenaar van De Financiële Hulpverlener BV uit Deventer reageren op uw concept wet Adviesrecht beschermingsbewind gemeenten.

Graag ontvang ik van u een ontvangstbevestiging.

De brief bestaat uit 2 delen. In het eerste deel reageer ik met opmerkingen op de Memorie van Toelichting. In het tweede deel stel ik vragen die wat mij betreft beantwoord terug moesten komen in de definitieve wettekst.

Deel 1 Opmerkingen over Memorie van Toelichting

Pagina 2

Citaat: “zij ervaren het gebrek aan inzicht op de instroom in beschermingsbewind als problematisch”.

- het is niet zozeer dat het gebrek aan inzicht op de instroom problematisch is, als wel het feit dat ze hiermee geen grip heeft op de uitgave voor bijzondere bijstand bewindvoerderskosten.

Als er geen problemen waren met de bijzondere bijstand bewindvoerderskosten, dan was deze wet ook niet opgesteld.

Pag. 3-4

Aangegeven wordt dat de rechter alleen curatele mag uitspreken als dit een passende maatregel is. Als curatele een te zware maatregel is, dan moet een lichtere maatregel uitgesproken worden zoals beschermingsbewind of mentorschap.

- De tekst suggereert dat dit alleen geldt bij curatele. Eenzelfde redenering geldt echter ook bij beschermingsbewind. Als beschermingsbewind te zwaar is, dan mag de rechter geen beschermingsbewind uitspreken. In die zin verandert de nieuwe wet niets aan de huidige situatie.

Pagina 6

Citaat: “De schuldhulpverlener zal daarbij bijvoorbeeld nagaan of een inwoner gebruik maakt van de inkomensondersteunende maatregelen waar hij recht op heeft en of diens beslagvrije voet correct is vastgesteld. De schuldhulpverlener streeft er naar te voorkomen dat nieuwe schulden ontstaan”. Dit citaat geeft geen beeld van de werkelijkheid:

- Op het moment dat een inwoner geen gebruik maakt van een inkomensvoorziening, wordt dit door de schuldhulpverlener aan de inwoner verteld. De inwoner moet dit vervolgens zelf regelen, ongeacht de vraag of de inwoner dat wel of niet zelf kan regelen. Ik heb nog nooit meegemaakt dat vervolgens een schuldhulpverlener actie onderneemt om deze inkomensvoorzieningen voor de inwoner daadwerkelijk te regelen.
- Als een beslagvrije voet niet correct is vastgesteld, zal de schuldhulpverlener dat constateren. Daar blijft het bij. Ik heb nog nooit een schuldhulpverlener meegemaakt die een inwoner helpt bij het indienen van een correcte beslagvrije voet bij een deurwaarder of het gesprek hierover met de deurwaarder aangaat.
- Een schuldhulpverlener stelt als voorwaarde dat er geen nieuwe schulden ontstaan. Dat wil niet zeggen dat een schuldhulpverlener actie onderneemt om daadwerkelijk nieuwe schulden te voorkomen. Dat blijft de verantwoordelijkheid van de inwoner.
- Oftewel: een schuldhulpverlener werkt alleen aan de schulden en verder doet hij niets. Hooguit verwijst een schuldhulpverlener door naar een sociaal wijkteam, budgetbeheerder of een bewindvoerder.

Pagina 10

Procedure verzoek beschermingsbewind duurt gemiddeld 3-4 maanden en niet 2 maanden.

Pagina 15: De financiële gevolgen

In figuur 1 op pagina 15 wordt een toename van het aantal bewinden gepresenteerd. Het betreft een toename van 96.500 in 2009 naar 242.033 in 2017. Figuur 2 op pagina presenteert het aantal toegekende verzoeken in een jaar. Tot 2014 is er sprake van een toename van de jaarlijkse groei, na 2014 is er sprake van een afname van de jaarlijkse groei.

Wanneer we de jaarlijkse toename uit de periode van 2009 tot en met 2017 bij elkaar optellen, dan hebben in totaal 271.222 mensen een bewindvoerder toegewezen gekregen. Hierbij is geen onderscheid gemaakt tussen bewinden op lichamelijk-geestelijke gronden of op grond van problematische schulden.

Zonder uitstroom zouden er in 2017 dan in totaal 367.772 mensen een bewindvoerder hebben (96.550 mensen die in 2009 een bewindvoerder hebben + 271.222 mensen zoals in de vorige alinea onderbouwd). Uit figuur 1 blijkt dat dit niet het geval is: 242.033 mensen hebben in 2017 een bewindvoerder. Dat betekent dat er een uitstroom is geweest van 125.739 mensen. Dit is grofweg 33%.

Deze informatie is niet in de memorie van toelichting opgenomen, maar het lijkt me verstandig deze uitstroom wel te onderzoeken. Het ligt niet voor de hand dat mensen met een lichamelijke of geestelijke grond voor beschermingsbewind zijn uitgestroomd. Het ligt meer voor de hand dat mensen met problematische schulden zijn uitgestroomd omdat hun problematische schulden zijn weggenomen. Als dit zo is, dan zie ik het probleem niet waar de nieuwe wet adviesrecht gemeenten een oplossing voor moet bieden. Bewindvoerders doen dan hun werk op een goede en adequate manier, en mensen nemen weer afscheid van hun bewindvoerder als de problematische schulden zijn opgelost.

Deel 2: Vragen

Wat is nu het echte probleem?

Op pagina 4 van de memorie van toelichting staat: “Het is de taak van de beschermingsbewindvoerder om de betrokkene toe te leiden naar een schuldhulpverleningstraject, of indien dat niet mogelijk is, een schuldsaneringstraject”.

Als bovenstaande de taak is voor een bewindvoerder, dan loopt het met de ondersteuning van mensen met problematische schulden toch prima. Dan hoeft de gemeente geen aanvullende middelen te krijgen om een regierol uit voeren.

Vraag:

- Wat is dan het probleem waar de nieuwe wet in moet voorzien?

Criteria beoordeling gemeente

Op pagina 11 van de memorie van toelichting staat dat de gemeente in haar advies antwoord geeft op de vraag of beschermingsbewind nodig is, of dat een minder zware maatregel ook geschikt is. Nergens worden criteria vermeld waarmee gegarandeerd wordt dat op een objectieve wijze deze beoordeling plaatsvindt. Het is in het belang van de burger dat deze criteria er wel komen omdat anders willekeur dreigt.

Vraag:

- op basis van welke criteria beoordeelt een gemeente of een minder zware maatregel dan beschermingsbewind ook geschikt is voor de burger.

Mogelijkheden rechter

Op pagina 9 staat dat de rechter met de nieuwe wet de mogelijkheid krijgt om af te wegen om een minder ingrijpende maatregel in te zetten. Het probleem hierbij is echter dat de rechter geen zeggenschap heeft over deze minder ingrijpende vorm. Het enige dat een rechter kan doen is het verzoek tot de instelling van beschermingsbewind afwijzen. Hoe de desbetreffende persoon dan wel geholpen wordt met zijn problematische schulden is maar de vraag. Daar heeft de rechter geen controle en zeggenschap over.

Vraag

- heeft de rechter deze mogelijkheid nu dan niet om andere maatregelen te overwegen? Bij een verzoekschrift moet nu ook informatie opgenomen worden waarom beschermingsbewind noodzakelijk is.

Verandering t.o.v. 2012

In 2012 hebben gemeenten de regie gekregen bij het oplossen van problematische schulden van hun inwoners. Dat was geen groot succes. Om mensen met problematische schulden toch de kans te geven om hun leven weer op te rit te krijgen, is het in 2014 mogelijk geworden om op basis van problematische schulden beschermingsbewind aan te vragen. Veel mensen die niet bij een gemeente teru

Het adviesrecht moet gemeenten de mogelijkheid geven om de regierol weer terug te geven, zonder dat beschermingsbewind nodig is.

Vraag:

- wat is er bij de gemeenten veranderd dat ze nu wel de regierol aan kunnen? Waaruit blijkt dat ze de regierol nu wel op een goede manier kunnen en gaan invullen?

Status adviesrecht

De gemeente heeft een adviesrecht. Dat betekent dat ze advies mogen geven aan de rechter op het moment dat er een verzoekschrift beschermingsbewind wordt aangevraagd waarbij problematische schulden aan de orde zijn.

Daarbij moet de rechter rekening houden met het feit dat een gemeente tijdens het opstellen van het advies geen volledig beeld heeft van de situatie van rechthebbende (MvT pagina 21).

Vragen:

- wat is de status van het adviesrecht?
- mag een rechter afwijken van het adviesrecht van de gemeente?
- hoe moet een rechter rekening houden met het feit dat een gemeente bij het opstellen van het advies geen volledig zicht heeft op de situatie van rechthebbende?

Belangenverstrengeling

In de kwaliteitseisen voor bewindvoerders is opgenomen dat wanneer een deurwaarder een schuld open heeft staan bij rechthebbende, deze deurwaarder geen bewindvoerder van rechthebbende mag zijn. De reden hiervoor is het voorkomen van belangenverstrengeling.

Gemeenten zijn in veel dossiers schuldeiser. Soms staan gemeentelijke belastingen nog bij rechthebbende open, soms moet rechthebbende een uitkering terugbetalen en in weer andere gevallen moet rechthebbende een lening voor inrichtingskosten terug betalen.

Vraag

- Hoe kan een rechter de zekerheid hebben dat belangenverstrengeling niet bij gemeenten speelt? Deze zekerheid is, in het belang van de kwetsbare mens om wie het gaat, nodig om een advies van de gemeente wel/niet over te nemen.

Controle budgetbeheer

Een bewindvoerder wordt gecontroleerd door de rechter. Een budgetbeheerder of budgetbegeleider wordt niet gecontroleerd, ook niet als deze in dienst is van de gemeente. Omdat we te maken hebben met kwetsbare mensen, is het feit dat er geen controle plaatsvindt op deze dossiers niet gewenst. Daarbij geldt ook dat een rechtbank verantwoordelijkheid neemt bij het nemen van haar beslissing over het verzoekschrift. Dan is het goed dat de rechtbank informatie krijgt over het effect van haar beslissing: is de maatregel passend, voert de desbetreffende organisatie die rechthebbende ondersteund haar werk goed uit.

Controle op budgetbeheer en budgetbegeleiding is noodzakelijk.

Vragen

- Hoe kan een rechter beoordelen in hoeverre zijn beslissing om geen beschermingsbewind uit te spreken, de juiste beslissing is.
- Is het een optie om de rechter de mogelijkheid te geven om na een jaar de mogelijkheid te geven om de beslissing te herzien
  - budgetbeheer: hoe loopt dat traject en is het daadwerkelijk het passende traject
  - beschermingsbewind: hoe loopt dat traject en is het daadwerkelijk het passende traject.

Kwaliteitseisen

Een bewindvoerder moet voldoen aan kwaliteitseisen. Een schuldhulpverlener heeft te maken met NVVK richtlijnen. Van richtlijnen mag je afwijken, van eisen mag je niet afwijken. Budgetbeheerders en budgetbegeleiders hebben geen richtlijnen of kwaliteitseisen waaraan ze moet voldoen. Voor bewindvoerders zijn deze kwaliteitseisen ingesteld om ‘het kaf van het koren’ te scheiden. Als nu ingezet wordt op budgetbeheer en budgetbegeleiding, lijkt het me verstandig om kwaliteitseisen voor deze beroepsgroepen in te stellen.

Vraag

- Waarom worden er geen eisen vastgesteld waaraan budgetbegeleiders of budgetbeheerders moeten voldoen? Het gaat om kwetsbare mensen die recht hebben op gekwalificeerde en controleerbare ondersteuning.

Advies tbv ontwikkeling eigen economische activiteit beschermingsbewind

Gemeenten mogen de rechter adviseren om geen beschermingsbewind uit te spreken omdat budgetbeheer of budgetbegeleiding passender is. Er zijn gemeenten die de economische activiteit beschermingsbewind ook uitvoeren.

- Vraag: mag de gemeente de rechter ook adviseren om een bewindvoerder van de eigen gemeente te benoemen, ook al wordt de gemeente niet in het verzoekschrift als voorgesteld bewindvoerder genoemd?

Monopoliseren budgetbeheer/budgetbegeleiding

“Wij van WC-eend, adviseren u WC-eend”. Dit is de slogan van een oude reclame. Daar zat een spottende toon onder, omdat elke organisatie of bedrijf zichzelf natuurlijk aanbeveelt. Met het adviesrecht voor gemeenten wordt een dergelijke aanbeveling wel geformaliseerd waardoor gemeenten op het gebied van budgetbeheer / budgetbegeleiding / beschermingsbewind hun eigen positie kunnen monopoliseren: Wij van gemeente X, adviseren u budgetbeheer of beschermingsbewind van gemeente X.

Vraag

- waarom mag een gemeente zichzelf adviseren om een economische activiteit voor een rechthebbende uit te voeren. Dat past niet in de regelgeving omtrent economische activiteiten

Adviesrecht: onderscheid op inkomen

Het adviesrecht is in het leven geroepen om grip te krijgen op de uitgaven bijzondere bijstand bewindvoerderskosten. Zo staat het niet in de wettekst, maar iedereen weet dat dit de aanleiding voor deze wet is. Want als de gemeenten geen financiële problemen hadden op het gebied van bijzondere bijstand bewindvoerderskosten, was er geen drijfveer geweest om de regie terug te krijgen op schuldhulpverlening. Dan waren veranderingen niet nodig geweest. Immers, de bewindvoerders leveren goed werk.

Bijzondere bijstand wordt alleen toegekend als het inkomen aan criteria voldoet (tot 120% bijstandsnorm). Hierdoor kan het zo zijn dat een gemeente in het ene geval wel een advies wil geven, en in het andere geval niet. Als iemand zelf de kosten voor het beschermingsbewind kan betalen, heeft de gemeente geen belang om budgetbeheer of budgetbegeleiding te adviseren.

Vraag:

- In hoeverre mag een gemeente X wel een advies geven voor iemand met een inkomen onder de bijstandsnorm en aangeven dat ze geen advies geeft iemand met een inkomen hoger dan 120% bijstandsnorm.

Indien u vragen, suggesties of opmerkingen heeft, bel of mail gerust.

Met vriendelijke groet,

Rien Prinsen

Bewindvoerder bij De Financiële Hulpverlener BV